

Warszawa, 30 listopada 2017 r.

**Szanowni Państwo,
Panie i Panowie Senatorowie RP,**

jako byli Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego piszemy w nawiązaniu do procedowanego *rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz innych ustaw* (druk senacki nr 663) dotyczącego zniesienia górnego limitu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

W imieniu swoim oraz członków naszych organizacji zwracamy się ze wspólnym apelem o odrzucenie przedmiotowego projektu ustawy. Proponowane zmiany mają bezsprzecznie systemowy charakter i wywołają poważne, negatywne skutki w sferze ubezpieczeń społecznych.

Partnerzy społeczni negatywnie wyrazili się na temat sposobu procedowania i krytycznie ocenili propozycje zniesienia limitu, czego wyrazem jest wspólne stanowisko pięciu organizacji pracodawców i związków zawodowych wchodzących w skład Rady Dialogu Społecznego (stanowisko w załączeniu). Odrzucenie projektu umożliwi partnerom społecznym powrót do rzeczowej dyskusji z rządem nad reformą systemu ubezpieczeń.

Liczymy, że podczas prac w Senacie RP uwzględnione zostaną zastrzeżenia partnerów społecznych. Poniżej sygnalizujemy podstawowe kwestie:

1. Dialog społeczny

Sposób i tempo procedowania projektu narusza podstawowe zasady i standardy dialogu społecznego, który ma swoje umocowanie w art. 20 Konstytucji RP. Partnerom społecznym w praktyce uniemożliwiono ocenę projektu na etapie prac Rady Ministrów. Skierowanie projektu do Sejmu RP po 5 dniach od jego przedstawienia do wiadomości publicznej, traktujemy jako naruszenie podstawowych zasad dialogu i procesu legislacyjnego.

W przypadku projektu o tak zasadniczym znaczeniu społeczno-gospodarczym nie można przeprowadzić adekwatnej analizy oraz rzeczowej dyskusji w ciągu kilku dni, na półtora miesiąca przed zaplanowanym wejściem w życie proponowanych zmian.

2. Błędny argument sprawiedliwości społecznej

W trakcie prac w Sejmie RP powtarzane były argumenty z uzasadnienia do projektu, iż nowelizacja jest wyrazem realizacji zasady sprawiedliwości społecznej oraz potrzeby redystrybucji dochodów. Przypominamy, że celem wprowadzenia do systemu ubezpieczeń społecznych górnego limitu składek

wiązано z potrzebą zagwarantowania jego stabilności w przyszłości i niedopuszczenia do tworzenie tzw. „kominów” emerytalnych (dużych różnic wysokości przeciętnej emerytury w stosunku do emerytur najwyższych). Powstawanie dużych rozbieżności w wysokości świadczeń emerytalnych w przyszłości będzie także wpływało nie tylko na wysokość, ale i na sposób waloryzacji świadczeń, który stanie się ułomny i niesprawiedliwy, a koszty z tego wynikające przekroczą spodziewane zyski.

Co ważne, ograniczenie składek jest znane systemom wielu państw (co projektodawca powinien rzetelnie wykazać w Ocenie Skutków Regulacji).

3. Dalsze obciążanie umów o pracę

W trakcie prac w Sejmie RP padały argumenty, iż nowelizacja likwiduje wyjątek w systemie ubezpieczeń społecznych i dotyczy tylko 350 tys. pracowników, tj. 2% osób spośród pracowników. Należy jednak pamiętać, że regulacja obejmie jedynie osoby zatrudnione w oparciu o umowę o pracę. Dotychczasowa debata nie dostarcza informacji na temat tego, jak będzie się kształtowała sytuacja pracowników na tle pozostałych grup ubezpieczonych. Proponowane w projekcie rozwiązanie spowoduje dalsze zróżnicowanie obowiązków składkowych i przenoszenie ciężarów utrzymania systemu ubezpieczeń społecznych na osoby posiadające status pracowników.

Zniesienie limitu ma przynieść FUS kwotę 5,5 mld zł w przyszłym roku. O tyle samo zmniejszą się wynagrodzenia netto pracowników o wysokich kwalifikacjach lub wzrosną koszty przedsiębiorstw ich zatrudniających. Zwiększenie kosztów uderzy w szczególności w firmy zatrudniające wysoko wykwalifikowanych specjalistów z dziedziny zaawansowanych procesów biznesowych oraz nowych technologii. W tych firmach odsetek pracowników, których dotyczy limit to 10-20% załogi, a w niektórych przypadkach nawet 30%.

Spodziewamy się, że wprowadzona zmiana odbije się niekorzystnie na sytuacji wszystkich pracowników w związku z modyfikacją planów podwyżek. Może mieć także negatywny wpływ na planowane inwestycje. Proponowana zmiana, w szczególności dotknie sektor IT, w tym start-upy i polskie spółki giełdowe. Poszczególne firmy wyceniają podwyższone koszty działalności na kilka – kilkanaście milionów złotych tylko w 2018 r.

4. Brak szeregu informacji w uzasadnieniu i Ocenie Skutków Regulacji (OSR)

Procedowanie projektu ustawy na etapie Sejmu RP obarczone jest błędem, ponieważ został on przekazany przez stronę rządową bez szeregu informacji, które powinny być zawarte w Ocenie Skutków Regulacji. Dotyczy to, w szczególności, braku informacji na temat konsultacji społecznych (pkt 5 Oceny Skutków Regulacji). Zgodnie z art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP uzasadnienie do projektu powinno przedstawiać wyniki przeprowadzanych konsultacji oraz informować o przedstawionych wariantach i opiniach, w szczególności, jeżeli obowiązek zasięgania takich opinii wynika z przepisów ustawy. Ponadto w OSR brakuje informacji o źródłach finansowania, w szczególności, w zakresie potencjalnej wysokości przyszłych świadczeń emerytalnych i rentowych osób przekraczających obecny limit. OSR i uzasadnienie zawierają także nieścisłości dotyczące sytuacji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w związku z nowelizacją. Wyliczenia zawarte w OSR nie uwzględniają wpływu wielu czynników, które zwiększą deficyt funduszu emerytalnego w długim okresie: waloryzacja kapitału początkowego i składek zgromadzonych na wszystkich rachunkach w funduszu emerytalnym (a nie tylko osób opłacających wyższe składki) w wyniku zwiększenia wpływów ze składek do FUS, dłuższy od średniej oczekiwany czas życia i pobierania emerytury

osób o wysokich dochodach, które zazwyczaj bardziej dbają o zdrowie, możliwość pobierania emerytury po małżonku zamiast własnej niższej emerytury. W rezultacie wysokie emerytury i renty dla współmałżonków będą pobierane dłużej od średniej i deficyt FUS zwiększy się, a nie zmniejszy jak sugeruje OSR.

Przytoczone argumenty, odniesienia do błędnych wniosków stojących u podstaw przedłożenia projektu, nie wyczerpują zastrzeżeń jakie projekt budzi. Szerzej pewne wątki zostały omówione we wspólnym stanowisku 5 reprezentatywnych organizacji.

Mając powyższe na uwadze, działając w poczuciu odpowiedzialności za zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Polski, apelujemy o uwzględnienie głosu partnerów społecznych i odrzucenie przedmiotowego projektu ustawy. Umożliwi to partnerom społecznym przeprowadzenia rzeczowej debaty na temat przyszłości systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz

Piotr Duda

Do wiadomości:

Pani Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Załącznik:

1. Stanowisko reprezentatywnych Organizacji Związków Zawodowych i reprezentatywnych Organizacji Pracodawców z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz innych ustaw (druk 1974) dotyczącego zniesienia górnego limitu składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.